

Круть О. В. Ономасіологічна структура одиниць на позначення агресії : теоретичні підстави. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць* / [гол. ред. М.П. Пантюк]. Вип. 31. Том 2. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 93-98

УДК 81.367

Олена Круть,

orcid.org/0000-0002-3288-4870

кандидат філологічних наук,

старший викладач

кафедри англійської філології та перекладу

Горлівського інституту іноземних мов

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет

(Бахмут, Україна) olenakrut1@gmail.com

ОНОМАСІОЛОГІЧНА СТРУКТУРА ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ АГРЕСІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДСТАВИ

У статті досліджується стан досвіду розвідок у галузі ономасіологічної структури. Метою статті є визначення теоретичних підстав аналізу ономасіологічної структури та на цій основі виокремлення основних етапів її дослідження. Установлено, що за ономасіологічною структурою розуміється номінативна модель породження нового слова на позначення агресії та характеризується наявністю трьох компонентів: базису, ознаки та предикату. Сучасне поняття ономасіологічної структури як номінативної базується на наукових поглядах Ч. Пірса та Ч. Морріса, ученнях про внутрішню форму, здобутках сучасної семасіології, ономасіології та теорії синтаксичної природи деривації, когнітивної лінгвістики й генеративної граматики. Виявлено, що ономасіологічна структура є упорядкуванням внутрішньої форми слова, тому вчення про внутрішню форму слова передуює аналізу поняття ономасіологічної структури.

Ономасіологічна структура є базою для відбудови матричної моделі як засобу відображення картин, що реалізується у комплексній мережній моделі та поєднує базові фрейми. Згідно з цим, комплексний підхід до вивчення ономасіологічної структури одиниць на позначення агресії дозволяє розглянути слово на чотирьох етапах аналізу: 1) словотвірному, 2) ономасіологічному, 3) когнітивному та 4) комунікативно-функціональному.

У підсумку зробимо висновок про те, що теоретичне підґрунтя лежить в основі комплексного дослідження ономасіологічної структури слів на позначення агресії. Перспективи нашого дослідження вбачаються у подальшому вивченні феномену агресії та одиниць на його позначення у мовному і мовленнєвому ракурсах.

Ключові слова: *ономасіологічна структура, ономасіологічний базис, ономасіологічна ознака, предикат, внутрішня форма слова, словотвір, фрейм.*

Olena KRUT,

orcid.org/0000-0002-3288-4870

Candidate of Philological Sciences,

Senior Teacher of the Department

of English Philology and Translation

Horlivka Institute for Foreign languages

SHEE “Donbass State Pedagogical University”

(Bakhmut, Ukraine) olenakrut1@gmail.com

ONOMASIOLOGICAL STRUCTURE OF THE WORDS DENOTING AGGRESSION: THEORETICAL BASIS

The article examines the experience of implementing ideas of the onomasiological structure investigation. The purpose of the article is to find out the theoretical basis of the onomasiological structure analysis and to define the main stages of it. It has been established, that onomasiological structure is the nominative model of the creation of

new words denoting aggression, characterized by three components: the onomasiological basis, the onomasiological feature and the predicate. The modern notion of onomasiological structure as a nominative one is based on Ch. S. Peirce' and Ch. Morris' theories, the words inner form studies, the achievements of modern semasiology, onomasiology and the concept of syntactical nature of derivation, cognitive linguistics and generative grammar. It has been found out that the onomasiological structure is the inner form arrangement, so the analysis of the onomasiological structure must be preceded by the inner form studies.

The onomasiological structure is the basis for the matrix model reconstruction as means of the reflexing pictures, realized in the complex nets model, and uniting the base frames. Accordingly, complex approach to the investigation of onomasiological structure of words denoting aggression allows studying the word on four stages of analysis: 1) derivational, 2) onomasiological, 3) cognitive and 4) communicative functional.

As a result, it was concluded that the theoretical basis is in centre of complex investigation of onomasiological structure of the words denoting aggression. The prospect of further research is seen in studying the aggression phenomenon and the words denoting it in language and speech.

Key words: onomasiological structure, onomasiological basis, onomasiological feature, the predicate, the inner form of the words, derivation, frame.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку лінгвістичної науки характеризується підвищенням інтересу науковців до визначення когнітивних та комунікативних процесів у мові та мовленні (Н. К. Кравченко, О. О. Селіванова, І. С. Шевченко, W. Croft), до виокремлення результатів пізнання навколишньої дійсності (В. А. Маслова, Ю. С. Степанов), що ґрунтуються на засадах теорії номінації (О. С. Кубрякова, О. С. Снітко) та на здобутках у дослідженні ономасіологічної структури мовних одиниць (Ю. І. Євтушевський, М. Д. Каракотов).

Визначення ономасіологічної структури одиниць вторинної номінації на

позначення агресії базується на комплексному підході, що поєднує сучасні розвідки лінгвоконцептології і теорії мовної картини світу (В. В. Жайворонок, V. Evans, G. Lakoff); теорії польового (В. Г. Гак, Ю. М. Караулов, Є. І. Шендельс, Г. С. Щур), фреймового (С. А. Жаботинська, М. Мінський, Ch. Fillmore) і когнітивно-ономасіологічного (О. С. Кубрякова, О. О. Селіванова) моделювання, концепції синтаксичної природи деривації (Ю. Г. Панкрац, М. М. Полюжин) тощо.

Загальна антропоцентрична спрямованість сучасних лінгвістичних досліджень (Б. О. Серебренніков, Ю. С. Степанов, В. М. Телія) характеризується пильною увагою дослідників до вивчення мовних одиниць, які фіксують результати соціальної взаємодії в суспільстві. Одним із проявів соціальної інтеракції є агресивні взаємовідносини нападу, руйнування і боротьби з метою досягнення бажаного результату.

Актуальність роботи зумовлена її спрямованістю на ключові проблеми когнітивно-дискурсивної лінгвістичної парадигми, на пояснення механізмів відображення різних фрагментів та структур соціокультурно зумовленого досвіду народу в процесах номінації в аспекті лінгвокогнітології.

Аналіз досліджень. Перш ніж подати теоретичні засади дослідження ономасіологічної структури, зупинимося на генезі терміну «ономасіологічна структура». За ономасіологічною структурою розуміється тернарна номінативна модель породження нового слова (Кубрякова, 1988; Панасенко, 2000), яка характеризується наявністю трьох елементів: базису, ознаки та предиката. Термін «ономасіологічна структура», запропонований М. Докулілом у 1962 році (Докуліл, 1962), був носієм лише двох компонентів: ономасіологічного базису та ономасіологічної ознаки. Пізніше, у 1981 році, це поняття було доповнено ще одним компонентом – предикатом (Кубрякова, 1981).

Виокремлення ономасіологічної структури сприяє розкриттю поняттєвого механізму утворення нових слів (Полюжин, 1999; Селіванова, 2000), тому вважаємо закономірним поєднання у своєму дослідженні ономасіологічного та когнітивного аналізу.

Мета роботи полягає у вивченні підґрунтя дослідження ономасіологічної структури та на цій основі визначення основних етапів її аналізу.

Виклад основного матеріалу. Сучасне поняття ономасіологічної структури як номінативної ґрунтується на наукових поглядах, що поєднують семіотичну концепцію Ч. Пірса і Ч. Морріса, вчення про внутрішню форму В. фон Гумбольдта (1984), О. О. Потебні (1976), здобутки сучасної семасіології (Селиванова, 2006), ономасіології і концепції синтаксичної природи деривації (Кубрякова, 2002; Селиванова, 2000), когнітивної лінгвістики (Жаботинская, 2000; Кубрякова, 2002; Allwood, 2013), генеративної граматики Н. Хомського (1972) тощо.

Щодо термінів *значення* та *позначення* у галузі логічної семантики (Лагута, 2000), останні підлягають переосмисленню у ХХ сторіччі та втіленню у теорії про внутрішню форму слова. Оскільки ономасіологічна структура вважається моделлю, яка є упорядкуванням внутрішньої форми слова, концепція внутрішньої форми має, на наш погляд, передувати аналізу поняття ономасіологічної структури.

Так, внутрішня форма співвідноситься з «потребами розумового розвитку мовної свідомості та звуком» (Гумбольдт, 1984: 127). О. О. Потебня (1976) розглядає її як «мовне значення». Семантика є як форма, як засіб «маркування» іншої семантики, де мова розглядається у тісній взаємодії з мисленням (Потебня, 1958: 11-13). Термін «внутрішня форма», що було впроваджено у науковий обіг О. О. Потебнею, ґрунтується на поглядах В. фон Гумбольдта, який вживає «*innere Sprachform*» (або «внутрішня форма мови»), однак під внутрішньою формою мови малося на увазі віддзеркалення в структурі певної мови «духу народу» (у форматі своєї лінгвофілософської концепції), або, за сучасною термінологією, етносвідомості певного етносу. Таким чином, концепція внутрішньої форми В. фон Гумбольдта вважається підґрунтям для теорій мовної і концептуальної картин світу (Роль человеческого фактора..., 1988), теорія внутрішньої форми О. О. Потебні реалізується у двох основних мовознавчих напрямках: *лінгвоконцептуальному* («внутрішня форма» є ототожненням

поняття «концепту» як одиниці інформації, що закріплена за мовним знаком), й *ономасіологічному*, в якому «внутрішня форма» співвідноситься «зі значенням або його частиною залежно від ступеня похідності найменувань» (Селіванова, 2011: 72), тобто є мотивуючою ознакою вторинних найменувань (Телия, 1986: 67).

«Внутрішня форма» слова, за поглядом О. О. Потебні, набуває об'єктивного і загальнозначущого для носіїв мови характеру лише за умови спілкування. Зазначене вище, на наш погляд, містить паростки функціонального підходу до трактування ономасіологічної структури.

Термін «ономасіологічна структура», введений до наукового обігу М. Докулілом (1962), розглядався як поєднання базису лексичної одиниці та її ознаки. За поглядом М. Докуліла ономасіологічний базис репрезентується за посередництва частиномовних формантів, ономасіологічна ознака слугує для уточнення предмету або явища дійсності за допомогою основи лексеми (Докуліл, 1962; Кубрякова, 2004: 196-198). Базис є родовим поняттям похідної мовної одиниці, категорією людського досвіду, що має провідну роль в її первинній категоризації. Подальша конкретизація одиниці здійснюється через ономасіологічну ознаку, яка виокремлює її всередині класу подібних, звужуючи початкове значення одиниці.

Структурно базиси співвідносяться як з морфологічними категоріями (формантами), так і з лексичними (другою частиною складного слова). Так, базиси найчастіше реалізується формантами-суфіксами похідного слова (наприклад: англ. *destruct-or* 'руйнівник', укр. *розпина-тель*, рос. *разбой-ник* 'грабіжник, людина, яка грабує інших') або другою частиною складного слова (англ. *panel-thief* 'зłodій, який проникає у притулок через розсувну панель у стіні').

Щодо семантичної організації зона базисів реалізується у класах живої матерії, неживої матерії, дії та стану. Класи живої матерії розподіляються на підкласи «люди», «частини тіла», «тварини», класи неживої матерії – «артефакти». При цьому словотвірний формант корелює з його належністю до

певного класу. Так, зона базисів живої матерії встановлюється у структурі похідного / складного слова на позначення агресії, якщо форманти-суфікси позначають діяча (пор. англ. *sandbagg-er* 'грабіжник, який користується мішком із піском', укр. *тихуш-ник* 'зłodий, який здійснює крадіжки без зламування', рос. *домуш-ник* 'зłodий, який займається квартирними крадіжками'); або друга частина складного слова денотує «соматизми» та їхні партоніми (голова, ніс, рот, серце, горло, лице, руки, очі, язик, ноги) або «тварин», що є найбільш типовим для утворення зони базисів живої матерії в англійській мові (*skin-head* 'a young person with very short hair, big boots, esp. one who is violent and aggressive', або *fighting-cock* 'драчун, забіяка', *small-bear* 'низька, підла людина'). Характерною рисою англійської мови є індексація в структурі складного іменника зони базисів неживої матерії підкласу артефактів (одежа, будівля, продукти харчування тощо): наприклад, англ. *brown-shirt* 'фашист', *bad-egg* 'зверюга'. Форманти-суфікси у структурі похідного та складного слова репрезентуються у базисах дії та стану (англ. *nightrobbery* 'ночної грабеж', укр. *вбивство*, рос. *грабеж*).

Ознакова зона як референційна частина ономасіологічної структури репрезентується у твірній основі похідного або складного слова на позначення агресії та вважається мотиватором у структурі знань про позначуване (англ. *shop-breaker* 'злочинець, який грабує крамниці', укр. *чорн-уш-ник* 'шахрай', рос. *гастролер* 'злочинець, який їздить по місцям').

Термін «ономасіологічна структура» було модифіковано через доповнення базису та ознаки таким компонентом, як предикат (Кубрякова, 1981), який вважається смисловою зв'язкою, що розкриває тип відношень між ономасіологічною ознакою і ономасіологічним базисом. У процесі номінації, як зазначає О. С. Кубрякова, приховані предикати «витаються» базисом та ознакою (Кубрякова, 1994: 20). Так, завдяки запропонованому О. С. Кубряковою аналізу семантичної структури дериватів, виводимо, що мотивуючою базою лексем «агресор» і «злочинець» є, відповідно, предикативні сполуки «той, хто здійснює агресивні дії» і «той, хто скоїв злочин». Ономасіологічний підхід до процесу номінації дозволяє вважати останню мовленнєво-мисленнєвим актом

(Кубрякова, 1988) та дослідити слова як «результат пізнавальної діяльності людини, що має зв'язок між різними сутностями в оточуючому середовищі та виокремлює цей зв'язок у найменуванні, яке створено їм» (Раевская, 1981: 82).

У результаті дослідження ономасіологічного аспекту науковцями було визначено класифікаційні принципи в ономасіологічній структурі похідного слова (Кубрякова, 1988; Утургаури, 1989; Панасенко, 2000). Отже, основу ономасіологічної структури складає тернарна модель похідного та складного слова, яка містить три компоненти: базис, ознаку та предикат.

Розвідки у галузі когнітивної лінгвістики вважаються узагальненням і осмисленням результатів, що отримано на ономасіологічному етапі, з боку виокремлення когнітивної природи словотвору. Останній характеризується номінативною функцією за допомогою визначення і фіксації «словотворчими засобами нових структур знань і закріпленням та об'єктивацією певних концептуальних об'єднань, які породжено в актах пізнання і оцінки світу» (Кубрякова, 2004: 407).

У сучасних лінгвістичних студіях проблема когнітивної вмотивованості ономасіологічної структури пов'язана з постулатами генеративної граматики Н. Хомського (1972). З огляду на цю концепцію розробляється теорія синтаксичної природи деривації – аналіз словотвірних моделей як формул «регулярного згортання пропозиційної структури», які вербалізуються похідними словами (Кубрякова, 2004: 412). Відповідно, у похідному та складному слові виокремлюються такі елементи пропозиції, як диктум, модус і предикат (Селіванова, 2000), що корелюють з компонентами ономасіологічної структури: базисом, ознакою й предикатом.

Вивчення синтаксичного підґрунтя дериваційних процесів є проявом функціонального підходу до розуміння номінативних структур мовних знаків. Водночас, у сучасних лінгвістичних студіях не менш актуальною залишається семантико-структурна семасіологія, що «спрямована на розв'язання традиційних завдань і зближується зі словотвором й семасіологією» (Селіванова, 2011: 514).

Ономасіологічна структура одиниць вторинної номінації на позначення агресії розглядається як граматична, номінативна, когнітивна та комунікативна єдність, у семантичному змісті якої відображуються різні види агресивної діяльності людини. Згідно з цим, під час дослідження ономасіологічної структури використовується синтез семасіологічного та ономасіологічного підходів.

Семасіологічний аналіз, на відміну від ономасіологічного, включає опис структури значення одиниць мови, семантичних груп або полів, особливостей семантичних відношень. Дослідження у галузі семасіології фокусуються, переважно, на проблемах зв'язку мовного змісту з ментальним лексиконом людини, які, у свою чергу, ґрунтуються на результатах дослідження психолінгвістики (Фрумкіна, 2000), логіки та семіотики (Лагута, 2000); когнітології (Кубрякова, 2004; Полюжин, 1999) тощо. З боку антропоцентризму проблема значення спрямована на встановлення зв'язку значення з національно-культурною специфікою мов народів різних етнокультур (Петренко, 1997). Водночас, семасіологічний підхід тісно взаємодіє з систематизацією (включаючи польове моделювання) і типологізацією одиниць на позначення агресії, установленню різних типів конотацій з боку на реалізацію концептів (доменів), які лежать в основі утворення нових номінативних структур.

Слід зазначити, що процес утворення ономасіологічних структур співвідноситься з теоретичними положеннями когнітивної граматики (Langacker, 1991) та концептуальної інтеграції (Fauconnier, Turner, 2002). Ономасіологічна структура вважається базою для відбудови матричної моделі як засобу відображення картини світу (Жаботинская, 2009: 259), що реалізується у комплексній мережній моделі слів на позначення агресії та поєднує базові фрейми: предметний, акціональний, позесивний, ідентифікаційний та компаративний. Робота з фактичним матеріалом показує, що мережне моделювання є необхідним для структуризації інформації та вважається результативним при аналізі словотвірних значень (Жаботинская, 2009: 258).

Згідно з зазначеним вище, комплексний підхід до вивчення ономасіологічної структури одиниць на позначення агресії дозволяє розглянути

слово на чотирьох етапах аналізу: *словотвірного аналізу; ономасіологічного аналізу; когнітивного аналізу; комунікативно-функціонального аналізу*. Похідні та складні слова на позначення агресії характеризуються складністю семантики, що підтверджується на різних етапах аналізу. Семасіологічний, словотвірний та ономасіологічний аналіз семантики слова є послідовними етапами у процедурі дослідження ономасіологічної структури одиниць вторинної номінації на позначення агресії, що передують етапу когнітивного та комунікативно-функціонального аналізу таких одиниць.

Висновки. Таким чином, теоретичне підґрунтя лежить в основі комплексного дослідження ономасіологічної структури слів на позначення агресії, згідно з яким остання розглядається у сукупності граматичного, номінативного та когнітивного значень на чотирьох етапах аналізу.

Перспективи нашого дослідження ми вбачаємо у подальшому вивченні феномену агресії і одиниць на його позначення в мовному й мовленнєвому ракурсах, у тому числі на матеріалі фразеології різними мовами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гумбольдт В. фон. Язык и философия культуры (пер. с нем.). Москва : Прогресс, 1985. 448 с.
2. Докулил М. Словообразование в чешском языке. *Теория словопроизводства*. Прага, 1962. С. 3-10.
3. Жаботинская С. А. Концептуальный анализ: типы фреймов. *Когнитивная семантика*. Материалы II Международной школы-семинара по когнитивной лингвистике. Вып. 2. Тамбов : Изд-во Тамбовского ун-та, 2000. С. 10-33.
4. Жаботинская С. А. Ономасиологические модели и событийные схемы. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2009. № 837. С. 3–14.

5. Кубрякова Е. С. Когнитивная лингвистика и проблемы композиционной семантики в сфере словообразования. *Известия Академии Наук. Серия литературы и языка*. 2002. № 61 (1). С. 13-24.
6. Кубрякова Е. С. Начальные этапы становления когнитивизма: лингвистика, психология, когнитивная наука. *Вопросы языкознания*. 1994. № 4. С. 34-47.
7. Кубрякова Е. С. Словообразование как процесс номинации и его отличительные формальные и содержательные характеристики. *Теоретические основы словообразования и вопросы создания сложных лексических единиц*. Пятигорск : Издательство ПГПИ, 1988. С. 3-21.
8. Кубрякова Е. С. Типы языковых значений. Семантика производного слова. Москва : Наука, 1981. 208 с.
9. Кубрякова Е. С. Язык и знание. На пути получения знаний о языке: части речи с когнитивной точки зрения. Роль языков в познании мира. Москва : Языки славянской культуры, 2004. 560 с.
10. Лагута О. Н. Логика и лингвистика. Новосибирск, 2000. 116 с. URL: [http: www.philology.ru](http://www.philology.ru).
11. Панасенко Н. И. Когнитивно-ономасиологическое исследование лексики (опыт сопоставительного анализа названий лекарственных растений): автореф. дис. ... докт. филол. наук. Москва, 2000. 49 с.
12. Петренко В. Ф. Основы психосемантики. Москва : МГУ, 1997. 400 с.
13. Полюжин М. М. Функціональний і когнітивний аспекти англійського словотворення. Ужгород : Закарпаття, 1999. 240 с.
14. Потебня А. А. Из записок по русской грамматике (в 4-х т.). Москва : Учпедгиз, 1958. Т. 1. 536 с.
15. Потебня А. А. Эстетика и поэтика. Москва : Искусство, 1976. 614 с.
16. Раевская О. В. Сложные слова современного французского языка (именное сложение): автореф. ... дис. канд. филол. наук. Москва, 1981. 19 с.
17. Роль человеческого фактора в языке: Язык и картина мира. / Под ред. Б. А. Серебrenникова. Москва : Наука, 1988. 215 с.

18. Селиванова Е. А. Когнитивная ономазиология. Київ : Изд-во Укр. Фитосоциоцентра, 2000. 248 с.
19. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2011. 716 с.
20. Телия В. Н. Коннотативный аспект семантики номинативных единиц. Москва : Наука, 1986. 141 с.
21. Утургаури Н. Ю. Семантическое согласование компонентов в именных комплексах: автореф. ... дис. канд. филол. наук. Москва, 1989. 19 с.
22. Фрумкина Р. М. Есть ли у современной лингвистики своя эпистемология? *Язык и наука конца XX века*. Москва : Ин-т языкознания РАН, 1996. С. 74-117.
23. Хомский Н. Язык и мышление. Москва : МГУ, 1972. 126 с.
24. Allwood J. A multidimensional activity based approach to communication. *Alignment in Communication*. Amsterdam : John Benjamins, 2013. Pp. 33-85.
25. Fauconnier G., Turner M. The way we think. *Conceptual blending and the mind's hidden complexities*. New York : Basic Books, 2002. 440 p.
26. Langacker R. W. *Concept, image and symbol. The cognitive basis of grammar*. Berlin – New York : Walter de Gruyter, 1990. 395 p.

REFERENCES

1. Gumboldt V. fon. *Yazyk i filosofiya kulturyi* (per. s nem.) [Language and Philosophy of Culture]. Moskva : Progress, 1985. 448 p. [in Russian]
2. Dokulil M. *Slovoobrazovanie v cheshskom yazyke. Teoriya slovoproizvodstva* [The Derivation in Czech. The theory of derivational process]. Praga, 1962. Pp. 3-10. [in Russian]
3. Zhabotinskaya S. A. *Kontseptualnyiy analiz: tipyi freymov. Kognitivnaya semantika. Materialyi II Mezhdunarodnoy shkolyi-seminara po kognitivnoy lingvistike* [The conceptual analysis: types of frames. Cognitive Semantics]. Vyip. 2. Tambov : Izd-vo Tambovskogo un-ta, 2000. Pp. 10-33. [in Russian]

4. Zhabotinskaya S. A. Onomasiologicheskie modeli i sobyitiynnye shemy [Onomasiological models in eventual schemes]. *VIIsnik HarkIvskogo natsIonalnogo unIversitetu Im. V. N. KarazIna*. 2009. # 837. Pp. 3–14. [in Russian]

5. Kubryakova E. S. Kognitivnaya lingvistika i problemy kompozitsionnoy semantiki v sfere slovoobrazovaniya [Cognitive linguistics and the problems of composites semantics in the derivational sphere]. *Izestiya Akademii Nauk. Seriya literaturyi i yazyika*. 2002. # 61 (1). Pp. 13-24. [in Russian]

6. Kubryakova E. S. Nachalnye etapy stanovleniya kognitivizma: lingvistika, psihologiya, kognitivnaya nauka [The primary stages of the cognitivism development: linguistics, psycholinguistics, cognitive science]. *Voprosyi yazyikoznaniya*. 1994. # 4. Pp. 34-47. [in Russian]

7. Kubryakova E. S. Slovoslozhenie kak protsess nominatsii i ego otlichitelnye formalnye i sodержatelnye harakteristiki. Teoreticheskie osnovyi slovoslozheniya i voprosyi sozdaniya slozhnykh leksicheskikh edinit [Compounding as a process of nomination and its differential formal meaningful characteristics]. *Pyatigorsk : Izdatelstvo PGPI*, 1988. Pp. 3-21. [in Russian]

8. Kubryakova E. S. Tipyi yazyikovykh znacheniy. Semantika proizvodnogo slova [Types of lingual meanings: The semantics of derivatives]. *Moskva : Nauka*, 1981. 208 p. [in Russian]

9. Kubryakova E. S. Yazyik i znanie. Na puti polucheniya znaniy o yazyike: chasti rechi s kognitivnoy tochki zreniya. Rol yazyikov v poznanii mira [Language and knowledge. On the way of getting knowledge: The parts of speech from the cognitive point of view. The role of language in the knowledge of the world]. *Moskva : Yazyiki slavyanskoy kulturyi*, 2004. 560 p. [in Russian]

10. Laguta O. N. Logika i lingvistika [Logics and linguistics]. *Novosibirsk*, 2000. 116 p. URL: <http://www.philology.ru>. [in Russian]

11. Panasenko N. I. Kognitivno-onomasiologicheskoe issledovanie leksiki (opyit sopostavitelnogo analiza nazvaniy lekarstvennykh rasteniy): avtoref. dis. ... dokt. filol. nauk [Cognitive onomasiological studying of words (the experience of comparative analysis of the medicinal plants)]. *Moskva*, 2000. 49 p. [in Russian]

12. Petrenko V. F. Osnovy psihosemantiki [The basis of psychosemantics]. Moskva : MGU, 1997. 400 p. [in Russian]
13. Polyuzhin M. M. Funktsionalnyy i kognitivnyy aspekti angliyskogo slovtvoreniya [Functional and cognitive aspects of English derivation]. Uzhgorod : Zakarpattya, 1999. 240 p. [in Russian]
14. Potebnya A. A. Iz zapisok po russkoy grammatike (v 4-h t.) [From the notes of Russian grammar]. Moskva : Uchpedgiz, 1958. T. 1. 536 p. [in Russian]
15. Potebnya A. A. Estetika i poetika [Aesthetics and poetry]. Moskva : Iskusstvo, 1976. 614 p. [in Russian]
16. Raevskaya O. V. Slozhnyie slova sovremennogo frantsuzskogo yazyika (imennoe slozhenie): avtoref. ... dis. kand. filol. nauk [Composites of the modern French language (the nominative composition)]. Moskva, 1981. 19 p. [in Russian]
17. Rol chelovecheskogo faktora v yazyike: Yazyik i kartina mira [The role of human factor in language: The language and the picture of world]. / Pod red. B. A. Serebrennikova. Moskva : Nauka, 1988. 215 p. [in Russian]
18. Selivanova E. A. Kognitivnaya onomasiologiya [Cognitive onomasiology]. KiYiv : Izd-vo Ukr. Fitosotsiotsentra, 2000. 248 p. [in Russian]
19. Selivanova O. O. Lingvistichna entsiklopediya [Linguistic encyclopedia]. Poltava : Dovkillya-K, 2011. 716 p. [in Ukrainian]
20. Teliya V. N. Konnotativnyy aspekt semantiki nominativnykh edinit [Connotative aspect of the semantics of nominative units]. Moskva : Nauka, 1986. 141 p. [in Russian]
21. Uturgauri N. Yu. Semanticheskoe soglasovanie komponentov v imennykh kompleksakh: avtoref. ... dis. kand. filol. nauk [Semantic agreement of the components in the nominative complexes]. Moskva, 1989. 19 p. [in Russian]
22. Frumkina R. M. Est li u sovremennoy lingvistiki svoya epistemologiya? Yazyik i nauka kontsa XX veka [Is there the epistemology in modern linguistics? The language and the science of the end of the twentieth century]. Moskva : In-t yazyikoznaniya RAN, 1996. Pp. 74-117. [in Russian]

23. Homskiy N. Yazyik i myishlenie [Language and mind]. Moskva : MGU, 1972. 126 s. [in Russian]

24. Allwood J. A multidimensional activity based approach to communication. Alignment in Communication. Amsterdam : John Benjamins, 2013. Pp. 33-85. [in English]

25. Fauconnier G., Turner M. The way we think. Conceptual blending and the mind's hidden complexities. New York : Basic Books, 2002. 440 p. [in English]

26. Langacker R. W. Concept, image and symbol. The cognitive basis of grammar. Berlin – New York : Walter de Gruyter, 1990. 395 p. [in English]